

Instuderingsuppgifter till provet om kalla krigets spioner



Uppgifter om kalla kriget mer allmänt

Uppgifterna besvaras till viss del av kapitlet Kalla kriget (s. 181–184). Använd dig också gärna NE.SE.

1. Det finns flera **begrepp** som brukar användas för att beskriva kalla kriget. Förklara begreppen:
Alliansfrihet, avspänning, Brezjinevdoktrinen, DDR, dominoteorin, ideologi, Järnridån, kapprustning, krig via ombud (eller proxykrig), kommunism, missil, NATO, neutralitet, terrorbalans (MAD), SALT-avtalet, Star wars, Trumandoktrinen, västblocket, Warsawapakten, östblocket.
2. Varför började kalla kriget 1945 och slutade 1991?
3. Resonera om de två, enligt dig, viktigaste orsakerna till att det blev ett kallt krig.
4. Ge minst fem exempel på länder som var en del av öst- respektive västblocket.
5. När och hur skaffade USA respektive Sovjetunionen kärnvapen?
6. Förklara och analysera (orsaker, förlopp, konsekvenser) kortfattat kubakrisen 1962.
7. Beskriv och analysera (orsaker, förlopp, konsekvenser) kortfattat de tre största och viktigaste krigen under kalla kriget:
 - a. Koreakriget
 - b. Vietnamkriget
 - c. Afghanistankriget
8. Vid vilka två tidpunkter/tider var kalla kriget och fiendskapen mellan USA och Sovjetunionen, enligt dig, som allra starkast? (Motivera ditt val av tidpunkter)

Frågor om kalla krigets spioner och spionorganisationer

Uppgifterna besvaras av kapitlet Spioner och agenter under kalla kriget (s. 186–209).

- I. Förklara begreppen: agent, säkerhetstjänst, underrättelsetjänst, spion, kontraspionage, dubbelagent, "mullvad", IM.
- II. Ge minst tre exempel på säkerhets- och underrättelsetjänster inom östblocket respektive västblocket.
- III. Varför blev Stasi intressant för östtyska Stasi under kalla kriget?
- IV. Resonera om skillnader mellan Säpo och Stasi.
- V. Hur motiverade den svenske spionen Stig Wennerström att han spionerat för Sovjetunionen till media?
- VI. Vem var Gabriele Gast? Hur kan hon ses som både offer och förövare inom Stasisystemet?
- VII. Vad finns det för källmaterial som belyser Stasis verksamhet?
- VIII. Diskutera om spionernas motiv till att spionera mot det egna landet under kalla kriget förändrades. Utgå från din undersökning som du arbetade med under lektionerna.
- IX. Hade spionerna någon betydelse för kalla kriget och historien?
- X. Resonera om **likheter** och **skillnader** mellan öst- och västblockets underrättelse- och säkerhetstjänster under kalla kriget.

Lista på kända spioner under kalla kriget

- Arthur Adams (USA)
- Klaus Fuchs (GBR)
- Ethel & Julius Rosenberg (USA)
- Fritiof Enbom (SVE)
- Carl-Einar Jonsson (SVE)
- Guy Burgess (GBR)
- Anthony Blunt (GBR)
- Donald Maclean (GBR)
- Kim Philby (GBR)
- George Blake (GBR)
- Gary Powers (USA)
- Stig Wennerström (SVE)
- Oleg Penkovskij (SOV)
- Rudolf Abel (GBR)
- Günther Guillaume (BRD)
- Stig Bergling (SVE)
- Oleg Gordievskij (SOV)
- Arne Treholt (NOR)
- Bertil Ströberg (SVE)
- Robert Hanssen (USA)
- Markus Wolf (DDR)
- Matei Pavel Haiducu (RUM)
- Dmitri Polyakov (SOV)
- Aldrich Hazen Ames (USA)
- Rainer "Topas" Rupp (BRD)